

El carrer d'en Bonastruc de Porta

350

El carrer d'en Bonastruc de Porta té el seu origen en el terraplè de la via del tren traçada el 1876 des de Girona cap a la frontera francesa. Queda situat en la zona extramurs que des del segle XIV es troba esmentada com «els horts al voltant del rec de Figaroles».

La muralla del Mercadal, feta durant el segle XV, quedava situada sobre el que és l'actual Gran Via de Jaume I. Els baluards del Governador i de la Santa Creu arribaven fins en actualment hi ha el carrer d'en Bonastruc de Porta, que devia estar aleshores ocupat per fossats.

EL TERRAPLÈ

En establir-se el traçat de la via del tren al seu pas per Girona encara eren en peu muralles i baluards, i per això s'hi va fer passar arran. Es va fer un alt terraplè part defora de la muralla i s'hi va deixar un túnel que servia perquè el poguessin travessar per sota vianants i vehicles procedents del carrer de Figuerola, on ara hi ha la plaça sense nom amb l'escultura fàl·lica de Rosa Serra, que s'hi va posar el 1983. Més tard es va obrir també un pas a través del terraplè per accedir a l'avinguda de Ramon Folch. La via del tren creuava l'avinguda de Ferran Puig a nivell.

PRIMERS EDIFICIS

El carrer d'en Bonastruc de Porta va ser dissenyat per Eugeni Campionch en el projecte d'Eixample redactat el 1897. Eren dues vies de circulació situades a cada banda del terraplè. D'acord amb aquest projecte, s'hi va començar a construir cases quan els baluards van ser cedits per l'Estat a la ciutat i enderrocats. En el solar del baluard

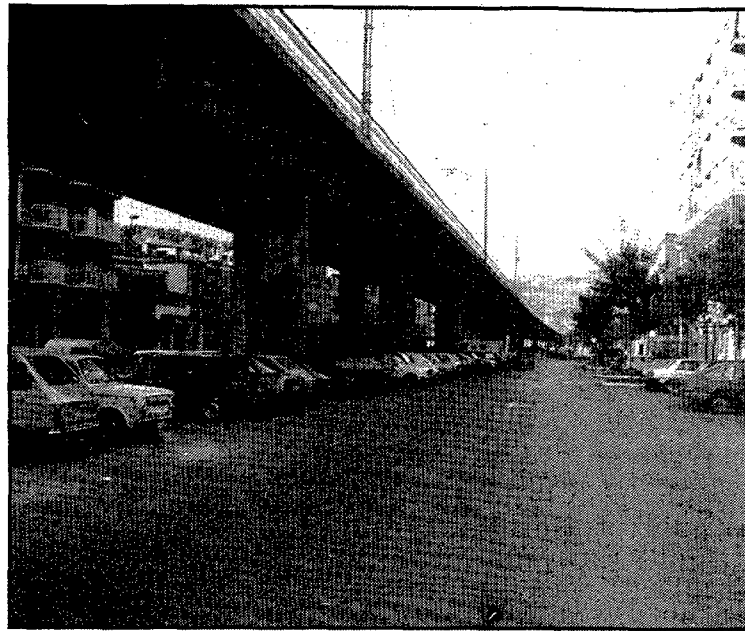
de la Santa Creu s'hi va fer entre 1808 i 1811 el grup escolar Bruguera, la part posterior del qual dona al carrer de Bonastruc de Porta. La tanca va ser decorada pels mateixos alumnes l'any 1979. A l'altra banda de la via va fer-se el 1910 el ball «El Globo», popularment conegut com a «El grapat», l'edifici del qual, ara transformat en taller de reparacions d'automòbils, continua en peu a la cantonada amb Figuerola.

CARRER DE DARRERES

Quan ja hi començava a haver edificacions, l'Ajuntament va decidir atorgar nom al carrer. Al ple municipal del 20 d'abril del 1917 es va triar el nom de Bonastruc de Porta. Dos anys després s'hi feia el garatge Callicó, segons projecte de l'arquitecte Rafael Masó, i amb entrada per la Gran Via de Jaume I.

A un costat del carrer Bonastruc de Porta hi donen els darreres d'edificis que tenen l'entrada principal per la Gran Via, i a l'altre costat, edificis que la tenen pel carrer de Figuerola. Aquesta característica de carrer de «darreres» es deu al fet que fins al 1963 va ser ocupat pel terraplè de la via del tren, la qual cosa el feia poc atractiu, mentre que les carrers de Jaume I i Figuerola entre els quals es troba situat eren carrers importants.

Entre aquests darreres assenyalem el de l'edifici de l'antic sindicat vertical, inaugurat el 9 de juliol del 1953, que és obra de l'arquitecte Ignasi Bosch i Reigt; el de l'antic bar Roura, molt popular en altre temps, i el ja esmentat del garatge Callicó, on des de fa un any s'està construint el nou edifici del Banc d'Espanya a Girona, obra dels arquitectes Lluís Clotet, Ignasi Paricio i Óscar Tusquets.

LA TRANSFORMACIÓ

La transformació més important va venir quan el 1963 va suprimir-se el terraplè i el traçat de la via del tren va fer-se sobre formigó sustentat en columnes. Coincidint amb aquesta obra es va redactar un projecte d'urbanització aprovat el 8 de març del 1963. Les obres d'urbanització definitives, que van deixar el carrer amb el seu aspecte actual, no van ser adjudicades, però, fins al 3 de març del 1977, per setze milions. Des d'aleshores, l'espai que abans ocupava el terraplè s'ha convertit en un gran aparcament sota la via. D'aleshores ençà s'hi han anat construint nous blocs de pisos, el més recent dels quals — acabat aquest mateix any — és el número 10, situat al costat de la porta posterior del Bar Roura. A l'altre costat del carrer, al baixos d'un modern edifici de pisos, hi ha el local de la Creu Roja a Girona.

CAN SARASA

El carrer comprèn des de la Ronda de Ferran Puig a l'avinguda de Ramon Folch. Entre el carrer de Figuerola i Ramon Folch, per la banda de la Devesa, hi ha els tallers Sarasa, un important edifici industrial dissenyat per l'arquitecte Ricard Giral i Casadesús, al qual li van encarregar els germans Sarasa. El projecte és de l'any 1949 i la realització, del 1953. El nou edifici va substituir un antic taller dels mateixos propietaris, fet als anys trenta.

L'empresa ha travessat últimament algunes dificultats i els propietaris van plantejar-se el llogar part del local. El F.C. Girona va estar interessat a instal·lar-hi una sala destinada al joc del bingo i van demanar llicència municipal per a la conversió d'ús. L'entrada seria pel número 4 del carrer Bonastruc de Porta. L'Ajuntament va sotmetre a

informació pública la sol·licitud de llicència el mes d'agost de 1983. Un grup d'habitants d'aquell sector, agrupats en l'Associació de Veïns de Figuerola-Bonastruc, van impugnar la petició, pels inconvenients que ocasionaria l'ambient nocturn que es genera entorn d'un bingo. L'Ajuntament va decidir, doncs, no donar la llicència i l'empresa Sarasa continua amb el seu ús exclusivament industrial.

BONASTRUCC DE PORTA

Aquest és l'únic carrer de Girona que té un nom vinculat al món jueu, i a més no es troba situat en el recinte històric o del call, sinó en una zona d'eixample modern més aviat inhòspita. Això no deixa de ser curiós en una ciutat que s'enorgulleix d'haver acollit un dels més importants nuclis jueus de Catalunya.

Bonastruc de Porta, metge i rabí, va néixer a Girona el 1194. El seu nom era Moshé ben Nahman i també és conegut com a Nahmánides. Fou un dels principals filòsofs jueus a Catalunya, especialista en el Talmud i la Càbala, i distanciat dels plantejaments de Maimònides, de qui fou, malgrat això, un gran admirador. Deixà escrites diverses obres i és especialment conegut per la disputa pública sobre qüestions teològiques celebrada a Barcelona el 1263 en presència de Jaume I i Raimon de Penyafort, i després de la qual es veié obligat a exiliar-se, primer a Castella i després a Provença i a Palestina. Va morir el 1270, es creu que a Haifa.

J. Fabre

EL LECTOR ESCRIU

Sobre els Aiguamolls

Heu vist mai una guerra de prop?

Si la voleu veure aneu als Aiguamolls de l'Empordà un dijous o un dia festiu. Aquests són els dies de cacera, o més ben dit els dies dels atemptats criminals.

Si no heu anat mai a l'estany de Vilaüt heu de saber que està envoltat per una tanca de filferro. Tot l'estany és reserva integral però més enllà de la tanca és zona de vedat.

Aquí comença l'enrenou, ja que els caçadors es posen més enllà de l'estacada tot esperant que algun càndid ànec traspassi la zona per deixar-lo com un colador. No tenen compassió; els trets se succeeixen com si es tractés d'una dura guerra entre gent que s'odia a mort. Podeu comptar que l'ànec no té esca-

patòria possible.

A més quan aquests senyors s'avorreixen, tiren trets a l'aire per tal que els ànecs que es troben dins de l'estany, nedant pacientment, emprenguin el vol espantats i es posin així a punt de mira del criminal assassí.

Si esteu interessats a veure ocells al hide de l'estany veureu com van caient morts i us sentireu impotents perquè poca cosa pots fer davant homes que senten els amos del món, pel sol

fet de tenir a les seves mans una escopeta.

A l'estany aquests dies tot animal vivent hi resta espantat, tota espècie desapareix vers altres contrades més tranquil·les. Els martinets i els esplugabous ja no poden passar aquelles tardes assossegades en els tamarius de l'estany.

Aquest cop no són els murs de ciment i ferro qui posen en perill la vida als aiguamolls, són les escopetes dels caçadors, si és que

se'n poden dir caçadors.

Si Mª Anglada deia: «Alics rosats, amics coll verds, torneu; torneu, xic corriol i fredaluga, princesa acolorida de l'hivern». Jo els diria que no tornin, ja que no val la pena tornar per ser abatut en un recer vivent que podria ser d'aigües tranquil·les.

Demano i exigeixo a les competències de la Generalitat o a l'ona que posin fre a aquests salvatges actes criminals. **Joaquim Cufí i Solé** (Girona)

Demanem brevetat i concisió en els comunicants que escriguin a la secció «El lector escriu». Qualsevol carta que passi de les 30 ratlles, aquest diari es reserva el dret de resumir-la, intentant preservar el seu sentit. Tota comunicació haurà d'anar acompanyada de la identificació completa de l'autor (nom i cognoms, adreça, i, si és possible, telèfon), malgrat que podran ésser publicades cartes signades amb inicials o pseudònims, si així ho sol·licita el seu autor.

PREGUEU DÉU EN CARITAT
per l'ànima de

Joan Grau i Giol

Vidu de Mercedes Broto i Martí
que morí a Argentona el dia 5 d'octubre
del 1985, a l'edat de 73 anys.

A.C.S.

La seva filla, Maria; fill polític, Jaume Gratacós; néts, Mariona, Anna, Jaume i Miquel; germà, Pere, i família tota, participen a llurs amistats tan sensible pèrdua. La missa en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui dimecres dia 16, a les 7,30 de la tarda, a l'església parroquial de Sant Josep.

Girona, 16 d'octubre de 1985.

PREGUEU DÉU EN CARITAT
per l'ànima de

Joan Matamala i Costa

que morí a Juià el dia 15 d'octubre de 1985
a l'edat de 60 anys.

A.C.S.

Els companys del seu fill, membres de la **Creu Roja** de Girona, s'afegeixen a l'aflicció de la seva família.

Bordils, 16 d'octubre de 1985.

Aclariment

En relació amb els actes programats pel Gremi d'Instal·ladors d'Electricitat, Fontaneria, Gas, Calefacció, Refrigeració i Afins de Girona, dels quals parlàvem en la nostra edició d'ahir, el previst per al dia 18 se celebrarà a Puigcerdà i no a Ripoll, com informàvem per error.